

Список джерел інформації

1. Кетс де Врис М. Мистика лидерства: Развитие эмоционального интеллекта / пер. з англ. Москва: Альпина Бизнес Букс, 2007. 276 с.

2. Ліпенцев А.В. Управління людськими ресурсами на засадах компетенційного підходу в контексті формування культури управління держаними установами
[//http://209.85.129.132/search?q=cache:1AtndOAt4PwJ:www.nbu.gov.ua/e-journals/DeVu/2007-2/doc/3/01.pdf](http://209.85.129.132/search?q=cache:1AtndOAt4PwJ:www.nbu.gov.ua/e-journals/DeVu/2007-2/doc/3/01.pdf).

3. Шапошников К.В. Контекстный подход в процессе формирования профессиональной компетентности будущих лингвистов-переводчиков. Автореферат дис. ...канд. пед. наук. – Йошкар-Ола, 2006. – 26 с.

4. Шамова Т. И. Система последипломного образования руководителей образовательных учреждений: Опыт, проблемы, перспективы // Педагогическое образование и наука: Науч.-метод. журнал.– 2004.– No 3.– С. 3–9.

5. Джордж Т. Милкович, Ньюман Д. Система вознаграждений и методы стимулирования персонала. – М. : Вершина, 2005. – 760 с.

Ключові кроки в створенні моделі емоційної компетентності. – Режим доступу:[http://www.smart-edu.com /index. php? Option =com_content &view=article &id =703&Itemid](http://www.smart-edu.com/index.php?Option=com_content&view=article&id=703&Itemid).

І.П. Мойсєнко, д-р екон. наук, проф. (*ЛьвДУВС, Львів*)

А.І. Когут, аспірант (*ЛьвДУВС, Львів*)

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ОСВІТНІХ КЛАСТЕРІВ В УМОВАХ КРЕАТИВНОЇ ЕКОНОМІКИ

Креативність вже давно вийшла за рамки індивідуума и тепер виступає в якості найбільш важливого ресурсу економіки, оскільки дає змогу поєднати бізнес, культуру та інновації. В сучасних умовах розвиток економіки визначають креативні кластери і саме креативність, а не інформація чи знання, відіграє ключову роль у сучасному процесі соціально-економічного розвитку.

Креативна економіка динамічна в частині генерування доходів, створення робочих місць і розвитку експорту, оскільки менше прив'язана до матеріальних ресурсів. Креативна економіка – це сукупність специфічних соціально-економічних відносин, що виникають з приводу виробництва, розподілу, обміну та споживання,

заснованих на нестандартних, нетрадиційних ідеях, концепціях, стратегіях, заходах, які забезпечать ефективне розв'язання соціально-економічних проблем на основі нових знань, принципово якісно нових рішень [4].

Результати аналітичних досліджень засвідчують високий рівень впливу кластеризації креативних видів бізнесу на соціальний та економічний розвиток. Креативні кластери виникають на конкретних територіях внаслідок органічної взаємодії різних сфер: виробничої, людської праці, науки, освіти, послуг та розваг, що визначають напрями їх спеціалізації, притаманні конкретним територіям [5].

Сучасна система вищої освіти в окремих регіонах також сформована за видом просторового креативного кластеру, що є одним з найголовніших чинників зростання якості людського капіталу, запорукою динамічного розвитку економіки і суспільства в цілому. Серед причин високих темпів зростання глобальної системи освіти фахівці називають збільшення кількості дорослих, що отримують додаткову освіту у тій чи іншій формі, та стрімке впровадження інформаційних технологій у навчальний процес (дистанційні курси, електронні підручники, навчальні програми, системи електронного управління навчанням тощо).

В Україні вища освіта вже перетворилася з певного привілею на соціальний стандарт, особливо це стосується міських жителів. Причинами зростання масовості вищої освіти вважають демографічну кризу (зниження народжуваності, старіння населення) та скорочення кількості робочих місць у виробничому секторі економіки. Деіндустріалізація також веде не до скорочення, а до розширення систем вищої освіти, оскільки дефіцит робочих місць загострює конкуренцію на ринку кваліфікацій. Масова вища освіта стає соціальною реальністю на зразок письменності або доступу до телефонного зв'язку чи інтернету, потребує розробки механізмів її ефективнішого використання в інтересах суспільства і держави в цілому [1].

Найбільш негативним наслідком зростання ступеня масовості вищої освіти є знецінення та інфляція отримуваних кваліфікацій. Чим більше людей мають дипломи про вищу освіту, тим гострішою є конкуренція за робочі місця. За умови відсутності зростання чи скорочення кількості робочих місць, кваліфікаційні вимоги природним чином підвищуються, що веде до подальшого посилення вимог щодо якості підготовки освітніх кваліфікацій, встановлення належного зв'язку між структурою підготовки спеціалістів у ВНЗ і реальними потребами економіки, приведенні державного замовлення на підготовку спеціалістів у відповідність до реальних потреб національної економіки.

Високі соціальні очікування теж мають тенденцію до інфляції: вища освіта, внаслідок масовізації, у пересічному випадку перетворюється з переваги на стандарт, що має вже не так позитивний, як негативний характер – не наявність вищої освіти дає певну перевагу, а натомість суттєвим недоліком стає її відсутність.

Процес інфляції і масовізації вищої освіти підсилюють сучасні комп'ютерні технології, що відкривають широкі можливості для розвитку різноманітних форм дистанційної освіти. Проте якісна професійна вища освіта передбачає як оволодіння відповідними знаннями й уміннями, так і налагодження ефективних соціальних зв'язків. Отже, сучасні технології без особистої взаємодії є доповненням до традиційних навчальних методів, а не їх заміщенням.

До основних складових позитивного потенціалу масовості освіти належить підвищення якості людського капіталу. Це проявляється у покращенні орієнтування молоді з вищою освітою на міжнародних ринках праці, товарів і послуг, більшої динамічності у запозиченні кращих зразків для подальшого творчого розвитку. Для повного використання цього потенціалу необхідно активно сприяти розвитку системи освіти протягом життя, у тому числі професійної освіти, оволодіння новими спеціальностями, підвищення кваліфікації тощо. Важливим потенційним соціально-політичним наслідком масовізації вищої освіти є підвищення соціальних очікувань молоді, що прагне кращої якості життя і при цьому готова докладати особистих зусиль в економічній діяльності та брати активну свідому участь у політичному житті держави, процесах її оновлення.

З метою максимального використання позитивного потенціалу сучасних глобальних тенденцій у розвитку освіти необхідним є розвиток системи вищої освіти, зокрема: запровадження ефективної системи оцінювання якості освіти, базованої на незалежних агенціях оцінювання якості, впровадження європейських стандартів освіти; поступова реструктуризація й оптимізація державного замовлення на підготовку спеціалістів за участі роботодавців з метою приведення державного замовлення у відповідність до реальних потреб державного і приватного секторів національної економіки; розвиток системи освіти протягом життя; подальший розвиток експортного потенціалу вітчизняної вищої освіти з метою отримання економічних результатів, прискорення модернізації освіти та посилення впливу і престижу України у світі; активне впровадження у програми вищої освіти підприємницької складової, передусім у плані оволодіння студентами практичними навичками, необхідними для ведення самостійної економічної діяльності, а також отримання ними необхідних знань щодо

законодавства та практики бізнесу в Україні і за кордоном, впровадження новітніх інформаційних технологій [2,3].

Креативні кластери визначають новий вектор розвитку системи освіти, забезпечують формування нової якості людських ресурсів з критичним мисленням, гнучким до технологічних змін та потенціалу креативного людського капіталу, сприяють професійному розвитку та реалізації талантів. Ключові фактори, які забезпечують можливості створення креативного освітнього кластеру, а саме: наявність спільнот творчих професіоналів, їх взаємодія на основі спільного професійного інтересу та визначеного місця їх діяльності (професійної локації).

Основні результати дослідження освітнього кластеру у Львові:

- Станом на 2017-2018 н.р. близько 111 тис. студентів здобувають вищу освіту у Львові. З них: 81% студентів навчаються у закладах вищої освіти III-IV рівнів акредитації, а 19% – I-II рівнів акредитації.

- У структурі ЗВО III-IV рівнів акредитації за кількістю випускників на першому місці опинились економічні спеціальності (24%, 2016 року 26%), на другому місці – інженерні спеціальності (16%, 2016 – 17%), а третю сходинку між собою розділили юридичні (13%, 2016 – 11%) та суспільні (12%, порівняно з 2016 роком, цей показник зріс вдвічі – 6%) спеціальності.

- У структурі ЗВО I-II рівнів акредитації за кількістю випускників перше місце посідають інженерні спеціальності (42%, 2016 – 36%), друге – економічні спеціальності (13%, упродовж року показник з 7% зріс майже вдвічі), а третє – готельно-ресторанна справа та туризм (10%, що вдвічі менше, ніж 2016 – 22%).

- Серед випускників ЗВО III-IV рівнів акредитації 46% осіб стали магістрами та спеціалістами, а 54% – бакалаврами.

- Кількість іноземних студентів у місті становить 1560 осіб (це майже 2% від загальної кількості студентів у ЗВО III-IV рівнів акредитації). Загалом у Львові навчаються іноземні студенти з 67 країн світу. Найбільше у місті студентів з Єгипту (20%, що на 5% більше, ніж торік), Республіки Польщі (15%), Федеративної Республіки Нігерії (10%), Королівства Марокко (7%).

Міста та регіони, завдяки кластерній креативізації, отримують ряд переваг для власного розвитку. Міста перетворюються у відкриті креативні зони, сприятливі для формування творчого молодіжного потенціалу, де зростає громадська активність молоді та її участь в реалізації творчих, спільних з місцевою владою проєктів, спрямованих на соціально-економічний розвиток міст. Це, в свою чергу, впливає на зростання рівня зайнятості місцевого населення та покращення криміногенної ситуації на даних територіях.

Список джерел інформації

1. The Most Educated Countries in the World // Edu-Active.com, 21.09.2013 [Electronic resource] – Mode of access: <http://www.edu-active.com/news/2013/sep/21/most-educated-countries-wg2orld.html>.
2. Глобальні тенденції і проблеми розвитку освіти: наслідки для України. Аналітична записка / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1537/>.
3. Степанов А.А., Савина М.В. Креативная экономика: сущность и проблемы развития / А.А. Степанов, М.В. Савина [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://uecs.ru/marketing/item/2667-2013-12-26-08-35-52>.
4. Кузнецова Н. Б. Концептуальні основи формування та розвитку креативних кластерів / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ws-conference.com/webofscholar>.
5. Комплексна стратегія розвитку львова до 2025 року / [Електронний ресурс] – Режим доступу: [https://www8.city-adm.lviv.ua/inteam/uhvaly.nsf/0/.../\\$FILE/Cecия2.pdf](https://www8.city-adm.lviv.ua/inteam/uhvaly.nsf/0/.../$FILE/Cecия2.pdf).

М.М. Мухіна, асп. (*ХДУХТ, Харків*)

ДІАГНОСТИКА В УПРАВЛІННІ ФІНАНСОВОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА

Провідним драйвером досягнення стратегічних орієнтирів сталого розвитку України, регенерації та інтеграції її економіки до світового економічного простору є ефективне управління фінансовою безпекою на мікрорівні. Передумовами формування ефективного механізму управління фінансовою безпекою підприємства є наявність відповідної системи інформаційного забезпечення, здатної із застосуванням сучасного методичного інструментарію та технологій обробки даних бухгалтерського та статистичного обліку формалізувати інформацію про стан і результати фінансово-господарської діяльності у різних аспектах, забезпечити комунікації і задовольнити інформаційні запити користувачів на всіх етапах управлінського процесу.

Формування такої системи потребує імплементації новітніх інструментів фінансового управління, зокрема фінансової діагностики, яка здатна системно вирішувати проблему своєчасного виявлення негативних тенденцій зміни потенціалу формування фінансової безпеки та забезпечувати досягнення бажаних її параметрів відповідно до обраної стратегії економічного зростання. Під діагностикою фінансової